

בכח. ברובד החיצוני זה מותבטא בפיגועתה ובצורך להונן עליה בסביבה העונית ("הלוֹא צוֹיִתִי אֶת הַפְּעָרִים לְבַלְתִּי נָגַע [ב, ט]; "...רְלָא תְּכִלְמֹוחַ" [ב, טו]), כמו גם בתיאור המהויחד במינו של הייערכותה לכלולות' במעמד הגורן בפרק ג'. דומה כי אותו אבק של נערות ממשית שדבק בה משורת כוכו הפניע לשינויים העמוקים החלים ברות המכשולך העיליה. "מי אֲתָנוֹ" (ג, ח) שואל בזע, ספק איינו מזוהה, ספק איינו רוצה לזהות את האישה האמיצה; "מי אֲתָ בְּגִיִּי" (ג, טז) שואלת נעמי מכוננת כמדומה אל מהותה לא לזיהויה. רות העוברת ממצב של נחיתות טוטלית (אלמנה, נכריה, ענייה, עלפי חזירוף המדרשי) מתרוממת עד ל"אשֶׁת חִילֵי" (ג, יא) הרואה לעמוד במחיצתו של ג'יפור חיל" (ב, א). הפריצה הגוזלה, גיטס האומץ והאמונה, המטויחת וחותם, זוקקים למידה של נערות. גם אם נערה לא הייתה, נערותה הסמלית בוקעת וועלה, עיראות שהעניקה מעולםיה לעם שנדמה כקופא על שמריו ומסתגר בדלות אמותיו של גורה וגורן.

זוקק עם ישראל לזרים ככוח מפלה ומרענן שיזיספו חיים למסגרות היישנות. קוקחים הגרים לנערה שתעשה מלאכה זו בצורה הטובה ביותר. זוקקים כולנו לורות!

מוקפת בנוירות

הערה לגביו 'אין ערותה' של רות

אשר היירשברג וישראל רוזנשטיין

מצבה המשפחה של רות הבחאה ארצת יהודת ורומים לבני גילה המשוער, צוקים בפסוק: "וַיָּשׂא לֵהֶם נְשָׁיִלָּת שֶׁם קָאכֶת עֲרָפָה וְשֶׁם הַשְׁנִית רֹות וַיִּשְׁבֹּו שֶׁם בְּעָשָׂר שָׁנִים וַיָּמֻתוּ גַם שְׁנִיהם מֵחַלְלוֹ וְכֵלְיוֹ..." (א, דה). רוץח לומר, אלמנה היא, כלפחות עשר שנים עברו מיום נישואיה ועד למשע ליהודה. בדרכה ממואב לבית לחם זוכה רות למגנוון כינויים המעציבים את דמותה.¹ מהם משפחתיים דוגמת 'יכלה' בדברי נעמי (א, כג), ובצדקה רוחה גם 'בתני' (ב, ב), שיש לפניו כמדומה על דרך החיבה והקרובות כבבא לרך קמעה את רישומה החരיף של ההזהרה הכרוכה באפינו – 'מוֹאָבִיה'. בשדה' מתחלף כינויו של רות: "וַיֹּאמֶר בַּעַז לְנָעָר הַגָּבֵעַ עַל הַקּוֹצִירִים לִמְיַד הַגְּעָרָה הַאֲתָאֵת" (ב, ח); ובהמשך: "...הָלָא שְׁמַעַת בְּתֵי אֶל תַּלְכִּי לְלַקְטִי בְּשֵׁדָה אַחֲרֵי וְגַם לֹא תַּעֲבוּ רְמֹהָ וְלֹא תַּדְבְּקִין עַם עֲרָפִי" (ב, ח). מה טיבו של כינוי 'עראה' שהזובק להרות? נוין לראות בכך סוג מסויים של 'משתרות', קרי, כפי שה'עראה' הנזכר שייך לפעלו או לשכיריו של בעeo, כך גם העורות הניזונות, ומtopic – כך נדמה במבט ראשון – נכללת גם העורה' רות.³ ונוין גם להבין שאפונהUPI בפי בעז כנראה מלמד על חזותה החיצונית הצעירה למראה.⁴ נערותה של רות איננה אפוא נערות ביולוגיות, היא מקומות אותה בהביערכיה של המركם החברתי-משפחתי בבית לחם ובמשפחה של בעז, עשוייה לرمז לאגביה דיסקונה החיצוני.

יחד עם זאת, גם אם יערה ממשית אין היא עוד, משחו מסימני הנערות דבר

הכינויים הם דרך ידועה לעיצוב הדמות בסיפור המקרה, ולא כאן המקום להאריך על אופני השימוש בכינויים לעיצוב דמותה של נערת-אישה, ראו במאמרה של עירית ישראלי בספר זה – 'מעשיה הנערת דינה'.

ג. ראו דבריו של פיקבל מלצר בפירוש 'צעת מקרא' לרוט, עמי יד.

5. ניר זקוביץ' (רות סדורות מקוא לישראל, עמ' 71) מציין בדף כי שאלת לימודי הנערה הזאת, ולא 'מי הנערה הזאת' משווה לה דיאקון של משרדית שפחתה וכדומות.

דעת מקרא עמ' כו.

